

Σκίτσο του Δημήτρη Γεωργοπάλη.

δισάκι

«Γι' αυτό έγινε ο κόσμος, μάτια μου...»

■ της Αφροδίτης Κατσαδούρη*

Πέθανε και ο Λιδάκης, που τις πιο δύσκολες στιγμές ήταν ο μόνος που αναλάμβανε να απαντήσει τραγουδιστά στην ισχυρότερη τελεολογική εμβύθιση με την οποία έχει έρθει αντιμέτωπο το ανθρώπινο πνεύμα από καταβολής κόσμου: γιατί έγινε αυτός ο κόσμος, διάολε;

Άλλοτε χαμηλόφωνα και άλλοτε σε τόνους τεταμένους σ' έριξε ευτυχισμένο όταν, ακούγοντάς τον, έπαιρνες απάντηση πιο αποστομωτική κι από αυτές που δίδονται στα συνέδρια φιλοσοφίας σχετικά με το νόημα της δημιουργίας του κόσμου.

Πέθανε ο Λιδάκης, που μέσα σε δύο φράσεις έλυσε αϊδρωτά ένα από τα παλαιότερα αινίγματα του κόσμου: «Γι' αυτό έγινε ο κόσμος / μάτια μου / για να σε συναντήσω» κι ευθύς πετούσε λικνιζόμενη η καρδιά ό,τι κι αν καθρέφτιζε το *σε*. Είτε επρόκειτο για έρωτα είτε για κάτι εξίσου καρδαμωτικό, απαραίτητο και ζωογόνο, ο αδύνατος τύπος της προσωπικής αντανυμίας δυνάμωνε, δυναμιτίζοντας, τα σθεναρά μας.

Και το τραγούδι αυτό έβρισκε στόχο και ρυθμό σε πολλά ακροατήρια. Η διαχρονικότητα των στίχων του Τ. Λειβαδίτη βλέπεις. Διαπερνούσε τις αγέλαστες σπιβάδες του προσώπου μας και συντρόφευε κάτι κα-

ροκαμένες γενιές σαν τις δικές μας. Την τρομαγμένη γενιά, δηλαδή, της απολύτου ήττας. Δεν ήταν λίγες φορές που με υπαπάντηση πηδούσε μέσα από τις εσχατιές της οικονομικής μας και της υπαρξιακής μας κρίσης, ήταν το μοναδικό ρεφρέν που όσο κανένα άλλο έσκιζε τα μνημόνια της λύπης, παρηγορούσε μπτρικιά τις ανασφάλειες, μας έκανε να βαυκαλιζόμαστε ότι έχουμε ασφάλειες.

Δεν έχουμε, όμως. Και ο κόσμος, που συνεχίζει να επιβιώνει μονάχα από τύχη το δύο χιλιάδες είκοσι πέντε, με τις πληγές του και τα τραύματά του στις εντατικές της ανυπόφορης ελληνικής καθημερινότητας, αναρωτιέται γιατί στο διάολο, τελικά, έγινε ο κόσμος, μάτια μου;

Κι εγώ δεν ξέρω να σας πω. Η απαντοχή μου δεν φορτίζει και ο Μανόλης έφυγε. Ξέρω, όμως, ότι στις 28/2 δώσαμε μια απάντηση και ότι οφειλουμε στους εαυτούς μας να συνεχίσουμε να γράφουμε ιστορία με τα δικά μας γράμματα και δάχτυλα. Ίσως γι' αυτό να έγινε ο κόσμος, μάτια μου. Κι αν επιβεβαιωθώ – δεν μπορεί, κάπου θα σε συναντήσω.

* Η Αφροδίτη Κατσαδούρη είναι φιλόλογος και συγγραφέας. Η τελευταία της ποιητική συλλογή έχει τον τίτλο «Η σάρκα στάζει στο μπαλκόνι», εκδόσεις Έναστρον, και μπορείτε να τη βρείτε σε κεντρικά βιβλιοπωλεία.

■ εν τέλει

Bijî Kurdistan

■ ΤΟΥ
Αλέκου
Μιχανλίδη

«Όμως ο πόλεμος δεν τέλειωσε ακόμα. Γιατί κανένας πόλεμος δεν τέλειωσε ποτέ»

Η εικόνα που μεταδίδεται στο ξενοδοχείο «Elit World» της Κωνσταντινούπολης είναι συγκλονιστική: Ο 76χρονος σχεδόν Αμπντουλάχ Οτσαλάν, πλαισιωμένος από τη λεγόμενη «αντιπροσωπεία του Ιμραλί» (μέσα στον χώρο των φυλακών και όχι στο ξενοδοχείο), κοιτά στο κενό και κρατά στα χέρια του το «κάλεσμα για ειρήνη και δημοκρατική κοινωνία». Η αντιπροσωπεία δεν αποτελείται από μέλη του Εργατικού Κόμματος του Κουρδιστάν (ΡΚΚ), Βεβαίως, αλλά κυρίως από την ηγεσία του φιλοκουρδικού DEM και έναν από τους δικηγόρους του – ήταν η πρώτη τους συνάντηση μετά από 5 ολόκληρα χρόνια.

Ο ίδιος δεν διαβάζει το «κάλεσμα» που υπογράφει, δεν του επιτρέπεται η μεταφορά στο ξενοδοχείο, αλλά η στιγμή είναι η ιστορική. Είναι η πρώτη φορά μετά από πολλά, πολλά χρόνια, που ο κουρδικός λαός και οι όπου γης αλληλέγγυοι σε αυτό τον πολύχρονο αγώνα, βλέπουν τον Οτσαλάν. Η δήλωση μεταδίδεται ζωντανά στην Αμίδα και στο Βαν και αφορά μια νέα ειρηνευτική προσπάθεια, πάλι εκ μέρους των Κούρδων. Η τελευταία φορά που έγινε αυτό ήταν το 2015 και η εκχειρία κράτησε μερικούς μήνες, πριν το καθεστώς Ερντογάν –σε συνεργασία με το συμπολιτευόμενο Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης (ΜΗΡ)– εξαπολύσει έναν ανελέητο πόλεμο εναντίον του κουρδικού λαού.

Στο κάλεσμα γίνεται αναφορά στο ΡΚΚ και στη γέννησή του, ως τέκνο της ανάγκης για την προστασία της κουρδικής ύπαρξης, βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών, ειδικά της ελευθερίας της έκφρασης. Γίνεται αναφορά στην εξέλιξη του Εργατικού Κόμματος του Κουρδιστάν πριν και μετά την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού, στη θεωρία, στο πρόγραμμα, στην τακτική του, καθώς και στην εμμονική άρνηση της κουρδικής ταυτότητας μέσα στην Τουρκία. Ως βασικός στόχος του καλέσματος, αναφέρεται η ανοικοδόμηση της εύθραυστης «ιστορικής σχέσης» Τούρκων και Κούρδων σε πνεύμα αδελφοσύνης, αλλά και η ανάγκη για μια δημοκρατική κοινωνία.

Μιλά για σεβασμό των ταυτοτήτων, της έκφρασης, της δημοκρατικής αυτοοργάνωσης, πριν προχωρήσει στο προφανές: «Το κάλεσμα που έγινε από τον κύριο Ντεβλέτ Μπαχσελί, μαζί με τη Βούληση του κυρίου Προέδρου και τις θετικές απαντήσεις των άλλων πολιτικών κομμάτων, δημιούργησαν ένα περιβάλλον στο οποίο κάνω έκκληση για κατάθεση των όπλων και αναλαμβάνω την ιστορική ευθύνη αυτής της έκκλησης». Καλεί, επίσης, το ίδιο το ΡΚΚ, να συγκαλέσει συνέδριο και να λάβει απόφαση αυτοδιάλυσης, με τις σκέψεις να επιστρέφουν σε όσα προσέφερε στη δημοκρατία και στην ανθρωπότητα ο αγωνιζόμενος κουρδικός λαός.

Δεν γνωρίζουμε αν αυτό είναι το τέλος της ιστορίας, αλλά η αυτοδιάλυση του ΡΚΚ και η κατάθεση των όπλων δεν θα επιλύσει το πρόβλημα μετά από 40 χρόνια συγκρούσεων και εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς. Την αναγνώριση της κουρδικής ταυτότητας, όποιοι κι αν συνέγραψαν τη δήλωση του Οτσαλάν, πρέπει να ακολουθήσει η αναγνώριση της κουρδικής αυτοδιάθεσης, στο Ιράν, στο Ιράκ, στη Ροζιάβα και μέσα στο τουρκοκρατούμενο Κουρδιστάν, αλλιώς ο πόλεμος θα συνεχιστεί με ολέθριες μάλιστα συνέπειες. Προς το παρόν, η μορφή του Αρο συγκινεί και είναι αναγκαία για την εκκίνηση μιας ειρηνευτικής διαδικασίας, κάτι που έδειξε να καταλαβαίνει και η κυβέρνηση Ερντογάν. Αλλά εκεί έξω, στα Βουνά της Αμίδας και του Βαν, βρίσκονται δεκάδες χιλιάδες αντάρτες και αντάρτισσες του ΡΚΚ, που δεν θα πουχάσουν αν δεν υπάρξει όντως πολιτική λύση στο κουρδικό ζήτημα.